

20-04-2007

Sagsnr.
2007-19347

Dokumentnr.
2007-107532

Bilag 5 - Redegørelse for merforbruget på hjemmeplejen på handicapområdet

I forbindelse med regnskab 2006 har Økonomiforvaltningen anmodet om en redegørelse for baggrunden for merforbruget på 47,1 mill. kr. på hjemmeplejen, samt forslag til hvordan merforbruget nedbringes i 2007.

Baggrunden for merforbruget på hjemmeplejen til handicappede

Regnskab 2006 viser et merforbrug på 61,6 mill. kr. på hjemmeplejen på bevillingsområdet Handicappede. Der var dog truffet beslutning om at overføre 14,5 mill. kr. fra bevillingsområdet Børnefamilier med særlige behov til Handicappede i 2006, hvorfor der i regnskab 2006 alene tales om et merforbrug på 47,1 mill. kr.

Merforbruget på hjemmeplejen er steget med 57 mill. kr. fra 2004 til 2006. Den primære forklaring på udviklingen i merforbruget er en stigning både i antallet af hjemmeplejemodtagere (9 procent) og i antal visiterede timer (40 procent) pr. hjemmeplejemodtager. Det tyder på et stigende plejebæhov blandt Socialforvaltningens hjemmeplejemodtagere.

Stigningen i de visiterede timer ses primært hos private leverandører af hjemmehjælp samt hos underleverandørerne til den kommunale hjemmehjælp og selvvalgt hjemmehjælp. Private leverandører er først blevet introduceret til Socialforvaltningens målgruppe pr. ultimo 2005. Det er således primært i 2006, at hjemmeplejemodtagere har kunnet vælge private leverandører af hjemmehjælp.

Overgang til private leverandører

Hjemmeplejemodtagernes overgang fra den kommunale til private leverandører har i 2006 betydet øgede udgifter for Socialforvaltningen. De øgede udgifter skyldes blandt andet, at de private leverandører har en højere realiseringsgrad end de kommunale leverandører. Kommunale leverandører leverer kun ca. 70 procent af de visiterede timer, mens de private leverandører som hovedregel fakturerer Socialforvaltningen for 100 procent af de visiterede timer

Årsagen til, at de kommunale leverandører kun leverer ca. 70 procent af de visiterede timer er, at de oplever store rekrutteringsproblemer og derfor ikke kan skaffe personale til at levere samtlige timer. Den lave realiseringsgrad¹ skyldes desuden aflysninger og flytning af aftaler fra hjemmeplejemodtagernes side, eksempelvis hvis hjemmeplejemodtageren er hospitalsindlagt.

For hver borger, der er overgået til en privat leverandør, har det således betydet en udgiftsstigning på ca. 40 procent for Socialforvaltningen, idet de private leverandører

¹ Realiseringsgraden er defineret som antallet af leverede timer delt med antallet af visiterede timer.

fakturerer for 100 pct. af det antal timer, som borgerne er visiteret til. Udgifterne knyttet til at have private leverandører af hjemmepleje svarer således til ca. 5 mill.kr.²

Samtidig må Socialforvaltningen erkende, at de kommunale leverandører ikke fuldt ud har tilpasset sig ændringerne og dermed ikke har justeret personalenormeringen trods et fald i antallet af hjemmeplejemodtagere. Det har betydet, at der på trods af stigende udgifter til private leverandører, ikke er sket et tilsvarende fald i udgiften hos de kommunale leverandører. Årsagerne til den manglende tilpasning skal blandt andet findes i en for lav ledelsesintensitet og en manglende økonomisk opfølgning på hjemmeplejeområdet. Socialforvaltningen har pr. januar 2007 ansat gruppeledere for hver 20-25 hjemmehjælper samt samlet handicapcentrenes hjemmeplejeindsats i et hjemmeplejeteam med en tilhørende teamchef.

Særlige hjælpeordninger

Der er endvidere en stigende efterspørgsel efter de særlige hjælpeordninger, hvor det samlede antal visiterede timer er steget med 212 procent siden 2004. Denne udvikling peger på en ændret adfærd hos brugerne, som i stigende grad vælger at ansætte deres ægtefælle eller øvrige pårørende. Det behov har ikke været udtalt tidligere. Eksistensen af de nye paragraffer har betydet en ændret efterspørgsel blandt brugerne. Samtidig er der flere tunge klienter i hjemmeplejen, dvs. borgere over 65 år og borgere, der venter på et botilbud.

Gråzoneafregning

Som følge af, at den eksisterende aftale mellem Sundheds- og Omsorgsforvaltningen og Socialforvaltningen om gråzoneafregningen vedrørende borgere over 65 år afholder Socialforvaltningen desuden udgifter for ca. 12 mill.kr til Sundheds- og Omsorgsforvaltningens målgruppe, udover hvad der i praksis blev afregnet ved regnskab 2006. Socialforvaltningen har aftalt med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, at der fremadrettet skal gælde en ny aftale, hvor der afregnes efter konkret ressourcetræk.

Ventelisten til botilbud

Endelig betyder ventelisten til botilbud øgede udgifter til hjemmeplejen. Således er de borgere, der venter på et botilbud i Socialforvaltningen typisk hjemmeplejemodtagere, som er meget plejekrævende. Grundet en lang venteliste til botilbud er der flere ressourcekrævende borgere, som belaster hjemmeplejebudgettet meget.

For yderligere oplysninger om baggrunden for merforbruget, henvises det til vedlagte notat over udviklingen i merforbruget på hjemmeplejen til handicappede i perioden 2004-2006.

Forventet merforbrug på hjemmeplejen i 2007

Som en konsekvens af merforbruget på hjemmeplejen er der i efteråret 2006 igangsat en genopretningsplan på hjemmeplejen, som skal nedbringe merforbruget. Genopretningsprojektet forventes at være slået fuldt igennem med en forventet effekt på ca. 22 mill. kr. i 2008. I 2007 forventes en effekt på ca. 14 mill.kr. fordelt på hjemmeplejevisitationen til handicappede (2,5 mill.kr.) og handicapcentrenes udførerdel (11,5

² De samlede udgifter til private leverandører på handicapområdet i 2006 udgør ca. 19 mill.kr. Hvis de kommunale leverandører havde leveret hjemmeplejen, havde de kun leveret 70 pct. af timerne. De resterende 30 pct. svarer til ca. 5 mill.kr.

mill.kr) (se nedenstående afsnit for nærmere beskrivelse). Hertil kommer en forventet merindtægt siden regnskab 2006 vedrørende gråzoneafregningen med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen på 7,8 mill.kr.

Som en del af genopretningsplanen arbejder Socialforvaltningen ligeledes på at forbedre ledelsesinformation på hjemmeplejen. På det korte sigt forventer forvaltningen, at styrke arbejdet med regnskabsprognoserne i løbet af 2007. Parallelt hermed arbejdes der med indførelsen af et nyt omsorgssystem med forbedrede muligheder for ledelsesinformation. Systemet forventes indført i løbet af 2008.

Det er endnu usikkert, hvor hurtigt genopretningsprojektet vil slå igennem i form af konkrete reduktioner i udgifterne. Samtidig kan udviklingen i antal modtagere og plejetyngden indebære et yderligere udgiftspres.

Grundet besparelser i budget 2007 på ca. 2 mill. kr. vedr. nedbringelse af sygefravær og en række generelle besparelser samt på grund af gråzone-merindtægten forventer Socialforvaltningen et forventet merforbrug på 27,7 mill. kr. på hjemmeplejen i 2007³.

Besparelse på hjemmeplejevisitationen for handicappede

Det forventes, at udgifterne i hjemmeplejevisitationen for handicappede reduceres med 2,5 mill.kr. i 2007. Ultimo 2006 blev en intensiv revisitationsindsats igangsat med henblik på at reorganisere samtlige borgere. Det vurderes, at revisitationsindsatsen betyder en generel reduktion i antal visiterede timer.

I første omgang er borgere, der får hjælp efter § 95 (særligt plejekrævende borgere) blevet visiteret. Revisitationen forventes afsluttet primo 2007. Grundet mangelfuld ledelsesinformation på hjemmeplejeområdet er det ikke muligt at foretage præcise beregninger af resultatet af revisitationerne. Det anslås, at antallet af visiterede timer til disse borgere gennemsnitligt er blevet reduceret med 11 timer. Den fulde effekt af revisitationen af § 95 forventes først i 2008.

I anden omgang sættes der fokus på § 91, stk. 6 sager (sager, hvor pårørende ansættes som plejer – disse borgere er også meget plejekrævende). Det anslås, at sagerne gennemsnitligt bliver reduceret med 5 timer om ugen.

Handicapcentrenes udførerdel

Det forventes, at forvaltningen ved en række tiltag på udførerdel, herunder øget ledelsesintensitet og forbedret ressourcestyring kan spare ca. 11,5 mill. kr. i 2007.

³ Herudover er momsreglerne på hjemmeplejeområdet ændret i 2006, hvorfor budget 2007 er reduceret med 5,8 mill.kr. Det medfører imidlertid ikke merforbrug på hjemmeplejen, da der fremadrettet kompenseres for momsudgifterne gennem den kommunale og regionale momsudligningsfond.

Initiativer for at nedbringe merforbruget på hjemmeplejen

For at finansiere det forventede merforbruget 27,7 mill. kr. på hjemmeplejen i 2007 ser Socialforvaltningen tre mulige løsninger:

1. Socialforvaltningen finder selv finansieringen via ledige engangsmidler på det samlede budget. Det vurderes dog ikke, at der er muligt at finde mere end 15 mill. kr. her, hvorfor der refterer et merforbrug på 12 mill. kr. Det vil endvidere betyde, at Socialforvaltningen ikke kan bidrage til at finansiere merforbruget i Børne- og Ungdomsforvaltningen
2. Økonomiudvalget finansierer udgiftsudviklingen på hjemmeplejen med 17,3 mill. kr. på baggrund af udviklingen i efterspørgslen på 9 pct. fra 2004 til 2006. Beregningen af de 17,3 mill. kr. fremgår af nedenstående afsnit "Finansiering via kommunekassen".
3. Finansieringen findes via yderligere servicereduktioner på hjemmeplejen. Da denne redegørelse først fremlægges politisk i forbindelse med aprilprognosen, vurderer Socialforvaltningen, at der efterfølgende tidligst kan træffes en politisk beslutning om reduktion af serviceniveauet på hjemmeplejen lige efter sommerferien. Det betyder, at mulighederne for at opnå tilstrækkelige besparelser i 2007 ved at skære i serviceniveauet er begrænset.

Med hensyn til budget 2008, anbefaler Socialforvaltningen til Socialudvalget at stille et ønskeforslag om at få tilført 25 mill. kr. for at undgå serviceforringelser på hjemmeplejen. På den baggrund vil det være meget uhensigtsmæssigt, hvis servicen reduceres kraftigt i 2007.

Finansiering via kommunekassen

Anmodningen om finansiering af merforbruget på hjemmeplejen via kommunekassen skal ses i lyset af, at fremskrivning af Socialforvaltningens budget til hjemmeplejen ikke er fulgt med den faktiske udvikling i antallet af modtagere af hjemmeplejen. Antallet af modtagere i hjemmeplejen er steget med 9 pct. fra 2004 til 2006, mens budgettet kun er fremskrevet med den almindelige demografiske udvikling (stigning på 0,5 pct. i antallet af 18-64 årige fra 2004 til 2006). Det betyder en udhuling af budgettet.

Socialforvaltningen har beregnet, at en gennemsnitligt modtager af hjemmeplejen koster 89.700 kr. Stigningen på 289 modtagere fra 2004 til 2006 burde således have udløst en opskrivning af Socialforvaltningens ramme på 25,9 mill. kr. hvilket ikke er sket. I stedet er budgettet blevet opskrevet med ca. 8,6 mill.kr. siden 2004.⁴

Med hensyn til gennemsnitsprisen, så er ledelsesinformationer på hjemmeplejeområdet generelt mangelfuld, hvorfor det er vanskeligt at beregne præcise gennemsnitspriser på hjemmeplejeområdet. Den helt gennemsnitlige udgift pr. borger i 2006 var 89.700 kr. Gennemsnitsprisen er imidlertid ikke et dækkende billede af handicapcentrenes hjemmeplejemodtagere, da der er meget stor forskel på omkostningerne ved de forskellige hjemmeplejemodtagere.

⁴ Budget 2007 kan ikke direkte sammenlignes, da ydelsen Socialpædagogisk bistand har fået en ny funktion og derfor er budgettet adskilt fra hjemmeplejebudgettet.

Langt størsteparten af modtagerne er let plejekrævende og modtager typisk 1-3 timers hjemmehjælp om ugen. En borger med 2 timer om ugen beregnet med taksten for personlig pleje, hverdag koster således 34.632 kr. om året. Ved en enhedsudgift på 34.632 t.kr. skulle Socialforvaltningens budget være blevet opskrevet med 10,0 mill. kr.

Der er imidlertid også en række meget plejekrævende borgere særligt på hjemmeplejeområdet, som modtager hjælp op til 24 timer i døgnet efter de særlige paragrafordninger. Disse borgere er meget omkostningskrævende. Således koster en borger som modtager hjælp 24 timer i døgnet ved den laveste takst til de underleverandører som typisk udfører opgaven 1,7 mill. kr. om året.